

OSNOVA EPIŠTOLY ŘÍMANŮM

I. EVANGELIUM JEŽÍŠE KRISTA (1,1 - 8,39)

A. Potřeba ospravedlnění: 1,1 - 3,20

1. Pavlova motivace ke zvěstování evangelia (1,1-17)
2. Beznadějná situace pohanů (1,18 - 2,16)
3. Zasloužená odplata Židů (2,17 - 3,20)

B. Podstata ospravedlnění: 3,21 - 4,25

C. Důsledky ospravedlnění: 5,1 - 8,39

1. Smíření (5,1-21)
2. Posvěcení (6,1-23)
3. Svoboda (7,1-25)
4. Vedení Duchem (8,1-17)
5. Vítězný život (8,18-39)

II. ŽIVOT PODLE EVANGELIA (9,1 - 16,27)

A. Selhání Izraele a Boží záměr: 9,1 - 11,36

1. Svrchovanost Boží milosti (9,1-29)
2. Zaslepenost Židů (9,30 - 10,21)
3. Záměr Boží prozřetelnosti (11,1-36)

B. Život v oddanosti a lásce: 12,1 - 15,13

1. Znak nového života (12,1-21)
2. Podřízenost a bdělost (13,1-14)
3. Jednota v církvi (14,1 - 15,13)

C. Pavlova misie a římský sbor: 15,14 - 16,27

1. Nové vyhlídky šíření evangelia (15,14-33)
2. Závěrečné pozdravy a povzbuzení (16,1-27)

ŘÍMANŮM 1,1-17

Pavlova motivace ke zvěstování evangelia

Co víte o apoštolu Pavlovi z jiných knih Nového Zákona?

Původně farizeus z Tarsu, studoval v Jeruzalémě pod Gamalielém, pronásledoval církev, Kristus se mu zjevil na cestě do Damašku a povolal ho za apoštola pohanů. Po mnoha letech se vydává na tři misijní cesty a zakládá sbory. V Jeruzalémě je zatčen a vězněn v Cesareji a Římě. Pak je patrně propuštěn, po pár letech znovu uvězněn a popraven za císaře Nera.

Jak se Pavel představuje římským křesťanům? Co konkrétně každá z představovacích formulí o Pavlovi vypovídá?

(1) Služebník Ježíš Krista - jeho životní postoj jako poslušného učedníka Pána Ježíše; (2) Apoštol - velvyslanec Kristův, který má od Boha autoritu vykládat neomylně SZ i zvěst proroků novozákonní doby. Jeho dopis je tedy inspirovaným Božím slovem; (3) Kazatel evangelia - charakteristika jeho celoživotního poslání a úsilí. Měl jak židovské jméno „Saul“, tak také druhé řecké jméno „Pavel“. Jako apoštol pohanů se přestavuje právě jím.

Co se z našeho oddílu dovídáme o adresátech?

Byli povoláni Ježem Kristem ze světa do nového vztahu s Bohem; jsou v hlavním městě říše, v Římě, kde Pavel nikdy nebyl (nevíme přesně jak tento sbor vzniknul); jsou Bohem milováni; jejich víra je proslulá po celé Římské říši a jsou to jak Židé, tak i pohané, což není snadné soužití.

Co vedlo apoštola Pavla k sepsání tohoto listu? Na základě 15,19b-32 se pokuste také odhadnout místo a okolnosti jeho sepsání.

Apoštol založil sbory ve všech hlavních městech neevangelizovaných oblastí východní části říše a hledá nové oblasti na západě. Při své cestě do Hispánie (Španělska) by se chtěl zastavit v Římě, kde ho neznají. Proto tamějšímu sboru podrobně představuje své učení. Dopis píše patrně na konci třetí misijní cesty v Řecku, kde vybírá sbírku na Jeruzalémské chudé a ještě neví o tom, že má být v Judsku zatčen a uvězněn.

Co se zde dovídáme o Ježíši Kristu?

Kristus = Mesiáš, tedy pomazaný Král Židů, o kterém píše Písma SZ. Je to Boží Syn, který se však narodil také jako smrtelný člověk a potomek krále Davida, ale svým vzkříšením byl opět uveden do postavení plné Božské autority (tedy Bůh i člověk). Proto jej církev uctívá jako Pána (NZ slovo pro SZ „Hospodin“). V něj mají uvěřit všechny národy světa. Církev je jeho lidem - tedy skupinou jeho učedníků, kterou On sám povolává.

ŘÍMANŮM 1,1-17

Pavlova motivace ke zvěstování evangelia

Co víte o apoštolu Pavlovi z jiných knih Nového Zákona?

Jak se Pavel představuje římským křesťanům? Co konkrétně každá z představovacích formulí o Pavlovi vypovídá?

Co se z našeho oddílu dovídáme o adresátech?

Co vedlo apoštola Pavla k sepsání tohoto listu? Na základě 15,19b-32 se pokuste také odhadnout místo a okolnosti jeho sepsání.

Co se zde dovídáme o Ježíši Kristu?

Co se zde dovídáme o Pavlově evangeliu?

Je to „dobrá zpráva“, kterou si Pavel nevymyslel, ale přijal ji od Boha; je vyjádřena už ve SZ; v jejím jádru je osoba Ježíše Krista; Bůh chce, aby byla zvěstována všem lidem; je mocí Boží ke spasení všem, kdo uvěří; přijímá se vírou a vede k víře; mluví se v ní o Boží spravedlnosti, která je protikladem spravedlnosti lidské (naší bezúhonnosti před Božím soudem).

Jaký vztah má Pavel k římským křesťanům?

Je za ně velice vděčný Pánu Bohu, protože mnoho slyšel o jejich víře. Přesto, že je nezná, pravidelně se za ně modlí a vyprošuje si Boží milost, aby je mohl spatřit. Chce jim posloužit k duchovnímu růstu, touží po vzájemném společenství, které by povzbudilo i jeho a rád by také zvěstoval evangelium nevěřícím lidem v Římě.

Proč apoštol touží zvěstovat evangelium také v Římě?

Cítí se být dlužníkem všech lidí, a tedy i těch, kdo žijí v Římě. Nejde o to, že by mu tito lidé něco dali a on jim to musí vrátit. Spíš si uvědomuje, jak výjimečná Boží milost naplnila jeho život, že mohl nejen uvěřit v Krista, ale prožít také povolání za apoštola. To vnímá jako dluh vůči všem ostatním lidem, kteří se s Boží milostí ještě nesetkali.

*Co se zde dovídáme o Pavlově evangeliu?**Jaký vztah má Pavel k římským křesťanům?**Proč apoštol touží zvěstovat evangelium také v Římě?***APLIKACE**

Jak byste se představili druhým křesťanům, kdybyste měli stručně vyjádřit základ a zaměření vašeho života?

Co se můžeme naučit z Pavlova vztahu k římským křesťanům?

Co nás motivuje k tomu, abychom zvěstovali evangelium nevěřícím lidem?

ŘÍMANŮM 1,18 - 2,16

Beznadějná situace pohanů

Proti čemu se z nebe zjevuje Boží hněv, a proč myslíte, že je tato pravda mezi lidmi (a to především nábožensky založenými) tak často popírána?

Boží hněv se zjevuje proti lidské bezbožnosti a nepravosti. Lidé žijí bez Boha a to je nevyhnutelně vede ke špatnému jednání (nepravosti). Bible jasně učí, že Bůh miluje hříšníky, ale přitom nekompromisně nenávidí jejich hřích. Mnoho lidí nedokáže přijmout skutečnost, že Boží láska a hněv se nevyklučují. Bůh nás sice neskonale miluje, ale pokud nebudeme činit pokání, poneseme věčné důsledky svého hříchu, protože je také svatý.

Z jakého důvodu se Boží hněv zjevuje?

Když lidé odloží své náboženské a filozofické předsudky, musí přece jen přiznat, že jediné rozumné vysvětlení existence a podoby světa je to, že za ním stojí moudrý a všemohoucí Tvůrce. Mnozí lidé se však odmítají podívat pravdě do očí, vymýšlejí si pošetilé teorie vzniku světa, kterými vylučují Boha ze zřetele a místo Stvořitele raději uctívají kdeco ve stvoření. Takovéto zatvrzelé jednání popuzuje Stvořitele ke spravedlivému hněvu.

Jak konkrétně se Boží hněv zjevuje?

Boží hněv není stejný jako hněv náš. Není to totiž emocionální výbuch, ale neměnný a trvalý odpor vůči všemu zlu. Tento Boží postoj se projevuje konkrétními skutky soudů nad hříšnými lidmi. Jedním z nich je to, že Bůh vydává zatvrzelé na pospas jejich hanebným vášním - přestane je omezovat v jednání, kterým se vrhají do věčné záhuby. Důsledkem tohoto Božího soudu jsou kromě zjevného zla také například homosexuální praktiky.

Ačkoliv druhá kapitola pojednává také o pohanech, jsou v ní oslovováni především židovští moralisté. Co jim apoštol vyčítá?

Zaslepenou samospravedlnost. Kdo odsuzuje druhé, je sám zjevně v moci hříchu. Moralisté by si měli přiznat, že to, co dělají mnozí lidé otevřeně, a za co je tolik kritizují, dělají tajně ve svém myšlení také. Nenávistí, která je vraždou počínaje a nečistým myšlením - skrytým cizoložstvím konče. To, že je Bůh ještě nesoudí, není důkazem jeho souhlasu, ale milostí k pokání.

Co rozhoduje o tom, zda člověk obstojí před Bohem při posledním soudu?

Na Božím soudu může obstát pouze člověk, který v životě ani jednou nesehal, ale vždycky hledal Boží nepomíjející slávu a čest. Kdo naopak působí zlo, nemůže počítat s ničím jiným než s tvrdým trestem věčného zahynutí. To se týká jak Židů, tak i pohanů, protože všichni budou souzeni.

ŘÍMANŮM 1,18 - 2,16

Beznadějná situace pohanů

Proti čemu se z nebe zjevuje Boží hněv, a proč myslíte, že je tato pravda mezi lidmi (a to především nábožensky založenými) tak často popírána?

Z jakého důvodu se Boží hněv zjevuje?

Jak konkrétně se Boží hněv zjevuje?

Ačkoliv druhá kapitola pojednává také o pohanech, jsou v ní oslovováni především židovští moralisté. Co jim apoštol vyčítá?

Co rozhoduje o tom, zda člověk obstojí před Bohem při posledním soudu?

Na základě čeho bude Bůh soudit pohany, kteří nikdy nečetli Zákon?

Na základě svědomí, které je neklamným svědectvím o tom, že ačkoliv člověk ztratil víru v Boha, přece jen zůstává pokřiveným Božím obrazem a někde hluboko v nitru si uvědomuje, že něco je dobré a něco naopak špatné. To je zákon, který dal Bůh do srdce všem lidem. Podle něj bude soudit pohany, kteří neměli stejné privilegium, jakého se dostalo Židům.

Dává Pavel pohanům nějakou naději na to, že obstojí na Božím soudu?

I když bychom si přáli slyšet jinou odpověď, Pavel pohanům žádnou naději nedává. Zjevně totiž neočekává, že by někdo z pohanů dokázal žít celý život bez toho, že aspoň jednou nepřekročil zákon svého svědomí. Nikdo se nemůže na posledním soudu vymlouvat na nedostatek poznání ohledně Boží vůle, protože každý člověk má svědomí, které ho občas obviňuje.

Co se z našeho oddílu dovidáme o všeobecném Božím zjevení, s ohledem na stvoření a lidské svědomí.

(1) Boha nepoznáváme svými smysly - tedy vědeckým bádáním - ale pouze upřímným kladením si otázek nad dokonale stvořeným světem. (2) Při těchto otázkách můžeme dospět k závěru, že ten, kdo to vše stvořil je všemohoucí, věčný a neskonale nás přesahuje. (3) Svědomí nás navíc vede k závěru, že Tvůrce vesmíru stanovil pevné řády, kterými se musí všechno řídit. Každý člověk proto musí podřídit svůj život vůli svého Stvořitele.

Na základě čeho bude Bůh soudit pohany, kteří nikdy nečetli Zákon?

Dává Pavel pohanům nějakou naději na to, že obstojí na Božím soudu?

Co se z našeho oddílu dovidáme o všeobecném Božím zjevení, s ohledem na stvoření a lidské svědomí.

APLIKACE

Jak ovlivňuje víra v Boží všeobecné zjevení naše rozhovory, když s nevěřícími lidmi mluvíme o Bohu?

Proč myslíte, že tak málo lidí věří v Boha, přestože je všeobecné zjevení všem tak snadno dostupné?

Jakým způsobem lidé v naší společnosti nejčastěji potlačují pravdu Božího zjevení a za co ji zaměňují?

ŘÍMANŮM 2,17 - 3,20

Zasloužená odplata Židů

Z jakého omylu apoštol vyvádí Židy ve verších 2,17-24?

Židé se vždycky povyšovali nad pohany, protože se jim dostalo zvláštního zjevení od Boha. Byli hrdí na svůj Zákon a považovali se za učitele národů. Nelze popřít, že jedním z Božích záměrů, bylo také to, aby se Jeho jméno rozšířilo po světě prostřednictvím Židů. Problém však spočíval v tom, že Židé sice pravdu znali, ale neposlouchali ji. Proto se nemají čím chlubit.

Pavlova výtka Židům ne náhodou připomíná Kristovo rázné napomenutí farizeům? Na jaké konkrétní věci Pavel naráží?

(1) Krádež - tou je podle Krista už samotná láska k penězům, kvůli kterým farizeové vyjídali vdovy a vydržovali směnárny v chrámě. (2) Cizoložství - je dokonáno už jen chtivým pohledem. Nové manželství po bezdůvodném rozvodu je také cizoložství. (3) Modloslužba - tím, že z krádeží pohanským chrámů měli Židé zisk, sloužili modlám. (4) Zneuctění Boha mezi národy - Židé se stali symbolem přetvářky a jejich víra tak upadla v pohrdání.

Před čím Pavel Židy varuje ve verších 2,25-29?

Tradiční problém Židů (především farizeů) spočíval v tom, že si velice zakládali na vnějších náboženských obřadech jako je obřizka či omývání, ale jejich srdce bylo daleko od Boha. Bůh však raději přijme neobřezance, který se před ním pokoří, než nadutého Žida, který milost nepotřebuje.

Apoštol dále předkládá několik otázek, které mu často kladli jeho oponenti. Vžijte se do jeho role a pokuste se na ně také odpovědět.

„Chceš snad Pavle říci, že Žid nemá před Bohem oproti pohanovi nic navíc?“

To vyloženě Pavel říci nechtěl. To, že Židům byly svěřeny Boží výroky je velkým privilegiem. Pavel pouze chtěl říci, že poznání pravdy nikoho nespasí, pokud se jí ze srdce nepodřídí, a to byl právě problém Židů.

„Chceš snad říci, že když Židé plně neuvěřili Písmu, Bůh je navždy zavrhl a opustil?“

To také není pravda. Celý problém apoštol podrobně řeší v kap. 9-11, zde pouze zdůrazňuje, že i přes nevěru většiny Židů, Bůh zůstává věrný slibům, které dal Izraelským praotcům. V Abrahamovi skutečně dojdou požehnání všechny národy země. Dokonce i kdyby odpadli všichni Židé, Bůh svá zaslíbení naplní, protože je věrný. Dá se také říci, že čím menší je víra Izraele, tím více vyniká Boží dobrota, která plní sliby i přes jejich nevěru.

ŘÍMANŮM 2,17 - 3,20

Zasloužená odplata Židů

Z jakého omylu apoštol vyvádí Židy ve verších 2,17-24?

Pavlova výtka Židům ne náhodou připomíná Kristovo rázné napomenutí farizeům? Na jaké konkrétní věci Pavel naráží?

Před čím Pavel Židy varuje ve verších 2,25-29?

Apoštol dále předkládá několik otázek, které mu často kladli jeho oponenti. Vžijte se do jeho role a pokuste se na ně také odpovědět.

„Chceš snad Pavle říci, že Žid nemá před Bohem oproti pohanovi nic navíc?“

„Chceš snad říci, že když Židé plně neuvěřili Písmu, Bůh je navždy zavrhl a opustil?“

„Když tvrdíš, že náš hřích dává vyniknout Boží spravedlnosti, neděláš tak z Boha nespravedlivého soudce, který nás trestá jen tak z rozmaru?“

Není pravdou, že Bůh záměrně Židy zatvrdil, aby mu z toho vzešla sláva.

Byl to jejich hřích a pošetilost. To, co Pavel zdůrazňuje, je pouze Boží svrchovanost, která vítězí i nad jejich nevěrou. Bůh si přeje aby byla oslavována především jeho láska, dobrota a milost. Když si však nedáme říci a zatvrzele hřešíme dál, musí se nakonec oslavit jeho spravedlnost.

„Nebo chceš snad říci, že bychom my Židé měli žít stejně svévolně jako pohané, protože tak bude více oslaven náš spravedlivý Bůh?“

To v žádném případě. Je sice pravda, že čím větší je náš hřích, tím víc si uvědomujeme, jak veliká je milost Božího odpuštění, ale to ještě náš hřích neomlouvá. Bůh náš hřích nenávidí, a pokud v něm svévolně setrváme, zakusíme spravedlivý Boží hněv. Pravý křesťan usiluje o svatost.

Jak nakonec apoštol uzavírá celý spor o to, zda mají Židé nějakou přednost před pohany?

Jak už Pavel naznačil, přednost Židů spočívá pouze v tom, že mají lepší přístup k poznání pravdy. Co se však týče postavení před Bohem, jsou na tom úplně stejně jako pohané. Bez Božího svrchovaného zásahu by nikdo z lidí nemohl být spasen. Všichni jsou v zajetí hříchu a čeká je pouze jediné určení - spravedlivý věčný trest. Dokonce ani zákon z této zoufalé situace nikoho nevysvobodí. Naopak, skrze zákon jsou všichni usvědčeni z hříchu.

„Když tvrdíš, že náš hřích dává vyniknout Boží spravedlnosti, neděláš tak z Boha nespravedlivého soudce, který nás trestá jen tak z rozmaru?“

„Nebo chceš snad říci, že bychom my Židé měli žít stejně svévolně jako pohané, protože tak bude více oslaven náš spravedlivý Bůh?“

Jak nakonec apoštol uzavírá celý spor o to, zda mají Židé nějakou přednost před pohany?

APLIKACE

Situace Židů je v mnohém podobná zkušenosti těch, kdo vyrostli v křesťanských rodinách. Co by dnes Pavel napsal o těchto lidech?

Lidé hodnotí pravdivost víry na základě toho, co vidí v církvi. V čem jim náš sbor nejvíce zkrsluje pohled na Pána Boha?

Jak na tebe působí výčet ve verších 3,10-18, když si při jeho čtení vybavíš člověka, jehož charakter jsi vždycky obdivoval(a)?

ŘÍMANŮM 3,21 - 4,25

Podstata ospravedlnění

*Oddíl 3,21-31 je podrobným popisem toho, co má Pavel na mysli, když hovoří o **spravedlnosti** křesťanů. Jak těmto jednotlivým bodům rozumíte?*

m Spravedlnost Boží [První ilustrace: Soudní síň]

Pochází od Boha. Je opakem spravedlnosti lidské: „Nyní však je zjevena...“

Bůh se rozhodl darovat svůj neporušený charakter nám hříšným lidem.

Prohlašuje nás za spravedlivé, takže už nemáme být za co odsouzeni.

m Bez zákona

Nedá se jí dosáhnout plněním zákona. Jedná se o úplně jinou cestu k ospravedlnění, než skrze zachovávání přikázání a obřadů Starého Zákona.

m Dosvědčená zákonem i proroky

Toto učení si nevymyslel Pavel. SZ očekával zjevení něčeho dokonalejšího, co přijde s osobou Mesiáše. Nyní vyel tento dokonalý Boží plán najevo.

m Skrze víru v Ježíše Krista

Klíčem k tomu, aby Bůh někoho ospravedlnil [ospravedlnit znamená „prohlásit za spravedlivého“, nikoli „učinit spravedlivým“], je jeho víra v Ježíše Krista. Bez osobní živé víry v Ježíše Krista není spasení možné.

m Pro všechny, kdo věří

Ospravedlnění se nabízí bez rozdílu všem lidem, jak Židům, tak i pohanům. Mesiáš nepřišel zachránit pouze Izrael, ale všechny národy světa.

m Zadarmo z milosti

Boží spravedlnost se nedá koupit za dobré skutky. Snažit se zaplatit za dar, který se dává pouze zdarma, v podstatě znamená tento dar odmítnout.

m Vykoupením v Kristu Ježíši [Druhá ilustrace: Tržnice s otoky]

Kdo hřeší, je otrokem hříchu. Svobodným se stane pouze tak, že za něj někdo zaplatí výkupné. Tímto výkupným je Kristova drahá krev.

m Skrze Kristovu smírnou oběť [Třetí ilustrace: Chrámová bohoslužba]

Podle SZ je možné usmíření mezi Bohem a člověkem pouze díky zástupné oběti bez vady. Tímto obětním beránkem za nás se stal Ježíš Kristus.

Jestliže je ke spasení třeba věřit v Krista, znamená to, že nikdo ze starozákonních věřících nebyl spasen? Nebo byl spasen jinou cestou?

Jediným prostředkem k odpuštění hříchů je, byla a bude Kristova oběť na kříži. SZ věřící byli spaseni díky víře v Boha, který jim jaksí odpouští skrze nedokonalé oběti zvířat. Bůh jim mohl odpouštět však jen proto, že dopředu počítal s obětí Kristovou. Je Pánem času - mohl udílet milost i předem.

ŘÍMANŮM 3,21 - 4,25

Podstata ospravedlnění

*Oddíl 3,21-31 je podrobným popisem toho, co má Pavel na mysli, když hovoří o **spravedlnosti** křesťanů. Jak těmto jednotlivým bodům rozumíte?*

m Spravedlnost Boží [První ilustrace: Soudní síň]

m Bez zákona

m Dosvědčená zákonem i proroky

m Skrze víru v Ježíše Krista

m Pro všechny, kdo věří

m Zadarmo z milosti

m Vykoupením v Kristu Ježíši [Druhá ilustrace: Tržnice s otoky]

m Skrze Kristovu smírnou oběť [Třetí ilustrace: Chrámová bohoslužba]

Jestliže je ke spasení třeba věřit v Krista, znamená to, že nikdo ze starozákonních věřících nebyl spasen? Nebo byl spasen jinou cestou?

Kterou ze základních tezí ohledně ospravedlnění se snaží apoštol dokázat ve verších 4,1-8?

Apoštol vysvětluje na Abrahamově příkladu svou tezi, že už SZ učí ospravedlnění z víry a nikoliv ze skutků. Abrahamovi byla připočtena spravedlnost proto, že uvěřil, i když se nevykázal žádnými zásluhami. Podobně i David věřil, že Bůh odpouští hřích zadarmo z pouhé milosti.

Kterou tezi Pavel obhajuje ve verších 4,9-12?

Na to, aby mohl být člověk ospravedlněn z víry, se nemusí nejprve stát pravověrným Židem. Abrahamovi byla připočtena spravedlnost ještě předtím, než se nechal obřezat. Bůh tedy od pohanů neočekává to, že se nechají obřezat, ale to, že ze srdce uvěří evangeliu o spravedlnosti, která se dává zdarma bez jakýchkoli zásluh či náboženských obřadů.

V čem je pro nás Abraham nejlepším příkladem k následování?

Abraham Bohu uvěřil i přesto, že Boží zaslíbení znělo zcela nereálně. Přestože byl stařec, uvěřil, že mu Bůh dá syna, rozmnoží jeho potomky a jednou skrze něj požehná všechny národy světa. I my se můžeme Bohu zalíbit pouze vírou, která je stejně smělá, jako víra Abrahamova (Žd 11,6). Skutky následují až jako produkt víry, nikdy ne jako zásluha (Jak 2,17).

Kterou ze základních tezí ohledně ospravedlnění se snaží apoštol dokázat ve verších 4,1-8?

Kterou tezi Pavel obhajuje ve verších 4,9-12?

V čem je pro nás Abraham nejlepším příkladem k následování?

APLIKACE

Který z článků ohledně ospravedlnění z víry obvykle nevěřícím lidem připadá jako nejméně přijatelný?

Co konkrétně pro vás znamená usilovat o ospravedlnění „na základě skutků zákona“ nebo naopak „na základě víry“?

Lidé dnes často tvrdí, že existuje mnoho cest k Bohu a víra v Krista je pouze jednou z nich. Co by na to asi řekl Pavel?

ŘÍMANŮM 5,1-21

Smíření

Pokuste se na základě následujících veršů vysvětlit, jaké důsledky do našeho života přineslo ospravedlnění z víry.

verše 1 + 10

Máme pokoj s Bohem. Nejsme dále Božími nepřáteli, neurážíme naši svévolí Boha, ale byli jsme s ním usmířeni. Kristus za nás zaplatil dluh a usmířil tím Boží hněv. Tak jsme se stali Božími přáteli, ba dokonce dětmi.

verše 2a +11

Skrze Kristovu smírnou obět' máme svobodný přístup k Bohu. Můžeme před něj přistupovat bez výčitek svědomí a beze strachu. Dokonce se jím můžeme i zdravě chlubit, protože je našim Bohem, našim vlastním Otcem.

verš 2b + 9

Každý, kdo se nechal usmířit s Bohem má jistotu, že obstojí v den jeho spravedlivého hněvu, kdy bude soudit celý svět. Jistota věčného života není opovážlivou domýšlivostí. Každý křesťan na ni má právo (1. Jan 5,13).

Jaký postoj mohou mít křesťané vůči utrpení? Proč?

Mohou se utrpením chlubit. To znamená, že je nepovažují za trest nebo překážku, ale za příležitost osvědčit svoji víru (Jak 1,2-4). Křesťan, který vytrvá v utrpení, se osvědčuje před Bohem a je si ještě silněji vědom toho, že ho od Boha nemůže vůbec nic oddělit. Pravá naděje se vždycky rodí v utrpení. Proto o něm mohou křesťané hovořit s chloubou. Pokud trpí, a ne vlastní vinou, jsou si jisti tím, že s nimi Bůh má vznešené záměry.

Co nás podle následujících veršů posiluje v naší křesťanské naději?

verš 5

Tento verš se často vykládá tak, že Duch svatý v našem srdci vypůsobuje lásku k Bohu i k lidem. Pozorné studium kontextu nás však vede k jinému výkladu: „Duch svatý našemu srdci svědčí o tom, jak moc nás Bůh miluje.“

verše 6-8

Tyto verše pokračují v myšlence verše 5. Kromě svědectví Ducha svědčí o Boží lásce ještě jedna věc - Kristův kříž. On za nás zemřel už tehdy, když jsme byli zlí, vzpurní a nenáviděli pravdu. Přestane nás snad milovat teď?

verše 9-10

Jestliže jsme byli usmířeni už jako hříšníci, čím spíš si můžeme být nyní jisti tím, že jako smířené nás nestihne hněv na Božím soudu. A jestliže nás usmířila už Kristova smrt, čím spíš nás zachrání jeho vzkříšení a život.

ŘÍMANŮM 5,1-21

Smíření

Pokuste se na základě následujících veršů vysvětlit, jaké důsledky do našeho života přineslo ospravedlnění z víry.

verše 1 + 10

verše 2a +11

verš 2b + 9

Jaký postoj mohou mít křesťané vůči utrpení? Proč?

Co nás podle následujících veršů posiluje v naší křesťanské naději?

verš 5

verše 6-8

verše 9-10

Popiš v pravém sloupci tabulky Krista jako protějšek prvního člověka.

ADAM	KRISTUS
Počátek padlého lidství	Počátek nového lidství
Zhřešil a zemřel	Žil bez hříchu a vstal z mrtvých
Uvedl do hříchu celé lidstvo	Přišel, aby lidstvo z hříchu vyvedl
Všem lidem přivodil smrt	Všem lidem vydobyl věčný život
Všichni lidé musí nyní nedobrovolně umírat	Všichni lidé mohou dobrovolně přijmout dar věčného života
Jediný skutek neposlušnosti všechny zahubil	Jediný skutek poslušnosti všem vydobyl spásu
K odsouzení stačilo pouze jedno jediné provinění	Milost Bůh ochotně udílí i po mnoha proviněních
Zákon moc hříchu ještě víc rozhojnil	Kde se rozhojnil hřích, tam se ještě více rozhojnila milost

Popiš v pravém sloupci tabulky Krista jako protějšek prvního člověka.

ADAM	KRISTUS
Počátek padlého lidství	
Zhřešil a zemřel	
Uvedl do hříchu celé lidstvo	
Všem lidem přivodil smrt	
Všichni lidé musí nyní nedobrovolně umírat	
Jediný skutek neposlušnosti všechny zahubil	
K odsouzení stačilo pouze jedno jediné provinění	
Zákon moc hříchu ještě víc rozhojnil	

APLIKACE

Co konkrétně pro vás znamená vyznání „mám pokoj s Bohem“.

Jaký je rozdíl mezi nadějí, na lepší zaměstnání nebo vyšší plat a nadějí Boží slávy? Má zde snad slovo „naděje“ jiný význam?

Každý z nás máme aspoň malou zkušenost s utrpením. Jak tato zkouška napomohla růstu vaší naděje?

ŘÍMANŮM 6,1-23

Posvěcení

Co symbolizuje křest vodou?

Křest je v podstatě pohřbem starého života. Nejlépe tato symbolika vyniká na křtu ponořením. Křtěnec sestupuje do vody a svým ponořením pod hladinu demonstruje smrt starého člověka. Jeho tělo je obrazně řečeno obmyto od hříchu. Když pak z vody vystupuje, demonstruje tak skutečnost, že byl ve svém srdci vzkříšen k jinému životu a začíná žít jako nový člověk.

Co se snaží apoštol Pavel na základě symboliky křtu vysvětlit?

Je naprosto absurdní domnívat se, že jsem skutečným křesťanem, pokud žiji stejně jako před svým domnělým obrácením. Skrze víru jsem totiž sjednocen s Kristem - tzn. že se na mě Bůh dívá tak, jako bych na kříži kdysi umíral místo Krista já. Pro Pána Boha je tak mé „staré já“ v podstatě mrtvé. A protože už je mrtvé, nemůže dál řídit můj život, tak jako dřív.

Spolu s Kristem jsem byl totiž v srdci vzkříšen k novému životu s Bohem.

Jak rozumíte tomu, že jste jako křesťané zemřeli hříchu?

Smrt našeho starého já není jenom zajímavou teorií nebo abstraktní Boží myšlenkou. Písmu učí, že při znovuzrození bylo naše staré já vyměněno za nové, které chce poslouchat Boha (2. Pt 1,4). Naše přirozenost je tedy už dobrá a hluboko ve svém srdci nenávidíme hřích. Důvody proč hřešíme dál vysvětluje 7. kapitola. Pro křesťana je tedy mnohem přirozenější nehřešit než hřešit. Pravý křesťan má od Boha sílu říci hříchu své rozhodně NE.

Proč apoštol Pavel vyzývá své adresáty, aby s tímto faktem (že zemřeli hříchu) počítali?

Proměna našeho vnitřního člověka se udála prostřednictvím víry a na víře stojí i dál. Leckdy si připadáme tolik zkažení a hříšní a snadno uvěříme satanské lži o tom, že si prostě nemůžeme pomoci a musíme hřešit. Ve skutečnosti to není pravda. Pavel odvádí naši pozornost od zkušeností a pocitů k pravdě víry, která pevně stojí na tom, že už jsme hříchu zemřeli.

Co má Pavel na mysli, když mluví o propůjčování těla jako nástroje?

Náš život je jednou velkou bitvou. Znovu a znovu se rozhodujeme, ke komu se přikloníme - k Bohu, nebo k Satanovi. Hříšné sklony našeho těla, vábení světa a satanské lži, to vše nás nutí k tomu, abychom zneužívali své tělo (dar od Boha) k hříchu. Na druhé straně je zde naše nová přirozenost a volání Ducha svatého, který nás vyzývá, abychom se raději odevzdávali znovu a znovu Bohu. Správné rozhodnutí je v moci každého z nás.

ŘÍMANŮM 6,1-23

Posvěcení

Co symbolizuje křest vodou?

Co se snaží apoštol Pavel na základě symboliky křtu vysvětlit?

Jak rozumíte tomu, že jste jako křesťané zemřeli hříchu?

Proč apoštol Pavel vyzývá své adresáty, aby s tímto faktem (že zemřeli hříchu) počítali?

Co má Pavel na mysli, když mluví o propůjčování těla jako nástroje?

Doplňte následující tabulku, která popisuje službu dvěma naprosto odlišným Pánům - hříchu a Bohu.

HŘÍCH	BŮH
Zcela nás zotročuje, a to i proti naší vůli	Očekává, že se mu budeme podvolovat dobrovolně.
Čím déle je člověk v jeho moci, tím silnější jsou jeho pouta	Čím více se mu oddáváme, tím více jsme svobodní pro svatý život.
Jeho otroci pocítují za své jednání hanbu	Jeho služebníci prožívají ze své služby radost.
Nechává svým otrokům zaslouženou odplatu	Nejedná se svými služebníky podle zásluh, ale dává jim dary z milosti
Pomalou ale jistě svým otrokům přivozuje smrt	Uvádí je do nebeské slávy věčného života

Doplňte následující tabulku, která popisuje službu dvěma naprosto odlišným Pánům - hříchu a Bohu.

HŘÍCH	BŮH
Zcela nás zotročuje, a to i proti naší vůli	
Čím déle je člověk v jeho moci, tím silnější jsou jeho pouta	
Jeho otroci pocítují za své jednání hanbu	
Nechává svým otrokům zaslouženou odplatu	
Pomalou ale jistě svým otrokům přivozuje smrt	

APLIKACE

Byli jste už pokřtěni? Co pro vás tato událost znamená? Pokud jste pokřtěni ještě nebyli, toužíte po tom? Proč?

Co konkrétně pro vás znamená skutečnost, že jste skrze víru sjednoceni se svým Pánem Ježíšem Kristem?

Co vám připadá těžší: věřit tomu, že jako Boží děti už nemusíte hřešit, nebo přijmout fakt, že i obrácení křesťané občas padají?

ŘÍMANŮM 7,1-25

Svoboda

Jak rozumíte Pavlově ilustraci o manželském zákonu (v. 1-3)?

Zákon má nad člověkem moc pouze tehdy, pokud žije. Manželé jsou vázáni slibem manželské věrnosti jenom do té doby, dokud oba žijí. Smrt jednoho z nich platnost této smlouvy ukončuje. Ten druhý už není dále pod tímto zákonem a má svobodu oženit nebo vdát se za někoho jiného, aniž by porušil věrnost svého prvního vztahu. Smrt ukončuje platnost zákona.

Jaké důsledky přináší aplikace těchto principů na náš vztah k Mojžíšovu Zákonu (v. 4)?

My, kdo jsme se oddali Kristu a uvěřili jsme, že za nás zemřel na kříži, byli jsme vírou usmrceni spolu s ním. Náš starý člověk, který podléhal zákonu byl na kříži spravedlivě potrestán. Náš nový člověk má tedy svobodu rozhodnout se uzavřít vztah věrnosti s někým jiným - konkrétně s Kristem. Proto je tak pošetilé, když se křesťané začnou znova oddávat zákonu, z jehož moci a odsouzení je už Kristus dávno vykoupil.

Proč je nebezpečné zůstat pod literou zákona a v čem je jiný život v Duchu (v. 5-6)?

Kdo zůstává pod zákonem, ten bude na jeho základě spravedlivě souzen, a také odsouzen, protože „všichni zhrěšili“. Život pod zákonem se zakládá na dodržování jednotlivých příkazů (lity), kdežto život s Kristem se zaměřuje spíše na naplnění duchovní podstaty zákona. Zákon stále zůstává vyjádřením Božího charakteru, proto ctíme jeho podstatu, ale nejsme jako křesťané vázáni dodržováním jeho pravidel, obřadů či předpisů.

Znamená to, že je zákon špatný?

Zákon není sám o sobě vůbec špatný. Nemůže být, protože jde o Boží slovo. Na druhou stranu si však musíme uvědomit, že se jedná o vyjádření smlouvy mezi Hospodinem a Izraelem - nikoli námi. Na zákoně jako takovém tedy není nic špatného, jen nebyl určen křesťanům, a proto je pošetilé, aby se jej křesťané snažili doslovně (podle lity) zachovávat. Bůh od nás očekává věrnost ve vztahu ke Kristu a ne plnění pravidel zákona.

Proč byl zákon vůbec dán, jestliže nás nemohl spasit?

Zákon nebyl vydán jako cesta ke spasení, ale jako vnější symbol vztahu mezi Hospodinem a Izraelem. Spasení plynulo z tohoto vztahu, nikoli ze zákona. Ten byl přidán proto, aby zviditelnil hřích, který ve světě vládnul neviditelně. Vědomí hříchu volá po hlubším vztahu s Bohem skrze Krista.

ŘÍMANŮM 7,1-25

Svoboda

Jak rozumíte Pavlově ilustraci o manželském zákonu (v. 1-3)?

Jaké důsledky přináší aplikace těchto principů na náš vztah k Mojžíšovu Zákonu (v. 4)?

Proč je nebezpečné zůstat pod literou zákona a v čem je jiný život v Duchu (v. 5-6)?

Znamená to, že je zákon špatný?

Proč byl zákon vůbec dán, jestliže nás nemohl spasit?

Co apoštol Pavel míní termínem „zákon myslí“?

Od té doby, co jsme se narodili znovu, souhlasíme ve svém nejnuitnějším bytí s Boží vůlí (tedy s podstatou Mojžíšova zákona). Náš nový člověk hřešit nechce, ale tíhne k dobru. Někde hluboko v sobě víme, co je správné a co ne. Toto pravdivé vědomí apoštol nazývá zákonem myslí. Mysl sama o sobě dobrá není, ale je osvícena pravým poznáním a touhou po dobru.

Co apoštol míní termínem „zákon hříchu“?

Ačkoliv je naše přirozenost nová a dobrá, stále žijeme v těle, které podléhá zákonu hříchu. Všechno naše jednání je postiženo zatvrzelým sklonem hřešit. Hřích totiž v našem těle (ř. sarx) doslova přebývá a kraluje. Naše fyzická schránka (ř. sóma) sama o sobě špatná není, avšak je ovládána zlými tužbami a žádostmi, kterým se poddává - to je zákon hříchu.

Existuje pro nás trvalé vysvobození z tohoto ustavičného boje mezi zákonem myslí a zákonem hříchu?

Definitivní vysvobození nastane až s odložením našeho těla a přijetím těla vzkříšeného, svatého a dokonalého. Tak jako musel zemřít náš vnitřní člověk a narodit se znovu, tak musí zemřít i naše tělesná schránka a povstat k novému životu. Avšak v Kristu je naděje i pro tento život. Do smrti budeme sice bojovat, ale díky Kristu můžeme už teď bojovat vítězně.

Co apoštol Pavel míní termínem „zákon myslí“?

Co apoštol míní termínem „zákon hříchu“?

Existuje pro nás trvalé vysvobození z tohoto ustavičného boje mezi zákonem myslí a zákonem hříchu?

APLIKACE

Co konkrétně pro vás znamená skutečnost, že jako křesťané už nejste pod zákonem?

Jestliže je Mojžíšův Zákon svatý a dobrý, jakým způsobem ho jako křesťané máme číst, abychom z tohoto čtení měli užitek?

Když čtete osobní zkušenost apoštola Pavla, který otevřeně popisuje svůj zápas s hříchem, jak na vás tato slova působí?

ŘÍMANŮM 8,1-17

Vedení Duchem

*Co má Pavel na mysli, když hovoří o vítězství zákona Ducha (verše 1-2)?
Znamená to snad, že křesťané už nezápasí ani nehřeší?*

Zákonem Ducha patrně apoštol míní něco podobného tomu, co v minulé kapitole nazval zákonem mysli. Zákon Ducha nás neosvobozuje tak, že by zákon hříchu z našeho života úplně vyloučil, ale spíš by se dalo říci, že nám umožňuje se zákonem hříchu bojovat. Dříve nás ovládal pouze jeden zákon, zákon hříchu, teď však přišel zákon, který nám dává sílu vítězit.

Jakým způsobem Bůh zlomil moc zákona hříchu v našem životě?

Boží zákon nemohl obstát ve světě kvůli tomu, že v lidském těle vládne zákon hříchu. Proto musel Bůh hřích v těle zničit. Jediným způsobem, jak mohlo být lidské tělo vykoupeno z moci hříchu, byla cesta spravedlivého trestu. Tím, že bylo Kristovo tělo potrestáno, byl hřích zrušen. Protože Kristus zemřel namísto nás i naše tělo už nemusí sloužit hříchu.

Co říká apoštol Pavel ve verších 5-8 o životě podle těla?

Tělesný člověk se zabývá pouze věcmi, které se týkají jeho vlastního prospěchu. Zaměřuje se na uspokojování vlastních potřeb a tužeb. V jeho srdci není žádné místo pro Boha. Naopak, je vůči Bohu nepřátelský. Křesťan sice může žít tělesně, ale v pravém slova smyslu je tělesným pouze člověk nevěřící. I když se sebevíc snaží, vše co dělá je před Bohem poskvrněné hříchem a jeho konečným určením je věčná záhuba.

Co se v těchto verších říká o životě podle Ducha?

Člověk vedený Duchem staví na první místo Boha. Dotazuje se v modlitbách a v Písmu na jeho vůli, a ta je pro něj určující, ne jeho vlastní přání. Takový člověk se zaměřuje na jiné hodnoty než člověk tělesný. A to, co pro tělesné lidi znamená veliký poklad, to může pokládat za nic. Vedení Duchem není nic nadpřirozeného, jak se to občas vykládá. Je to totiž opak chození podle těla - hřešení. Takže vedení Duchem = poslušnost vůči Bohu.

Kdo má Ducha svatého?

Některé extrémní křesťanské proudy učí, že člověk může uvěřit v Krista, ale Ducha svatého dostává až při tzv. druhé zkušenosti. Tyto skupiny se snaží vykládat Pavlovo slovo „Duch Kristův“ jako něco jiného než „Duch svatý“. To je ale těžko smiřitelné s kontextem, ve kterém se slovo Duch zjevně všude vztahuje na osobu Ducha Božího (svatého). Každý obrácený křesťan tedy má Ducha svatého. Otázkou spíš zůstává, zda jím také chodí.

ŘÍMANŮM 8,1-17

Vedení Duchem

*Co má Pavel na mysli, když hovoří o vítězství zákona Ducha (verše 1-2)?
Znamená to snad, že křesťané už nezápasí ani nehřeší?*

Jakým způsobem Bůh zlomil moc zákona hříchu v našem životě?

Co říká apoštol Pavel ve verších 5-8 o životě podle těla?

Co se v těchto verších říká o životě podle Ducha?

Kdo má Ducha svatého?

Jaké důsledky pramení z toho, že jsme přijali Božího Ducha?

verš 11

Tak jako Kristus, i my máme smrtelné tělo. Avšak skrze moc Ducha svatého Bůh Krista vzkřísil k novému věčnému životu. I my si můžeme být jisti tím, že tentýž Duch vzkřísí jednoho dne z mrtvých i nás.

verše 12-13

Hříšné sklony našeho těla nemůžeme držet na uzdě z vlastních sil. Vedení Duchem spočívá v tom, že se plně podřizujeme Bohu (Jan 15,5). Jedině On nám může dát sílu k vítězství nad pokušením a hříchem (Ef 6,10).

verše 14-16

Ti, kdo přijali Ducha svatého, mají vnitřní svědectví o tom, že jsou Božími dětmi. Proto se Bohu nepodřizují jako nemilosrdnému otrokáři, ale jako milujícímu Otci, který zná každou jejich potřebu a s láskou ji chce naplnit.

verš 17

Jako Boží děti nás čeká dědictví věčného života u našeho nebeského Otce (1. Pt 1,4). Bible nikde přesně nspecifikuje o co jde. Naopak nás ujišťuje, že jde o něco tak nádherného, že si to ani neumíme představit (1. Kor 2,9).

Jaké důsledky pramení z toho, že jsme přijali Božího Ducha?

verš 11

verše 12-13

verše 14-16

verš 17

APLIKACE

Jak můžeme podřizovat náš život zcela vedení Ducha svatého, tak aby v nás vládnul a nebyl pouze občasným návštěvníkem?

Jaké věci považujete v životě za nejdůležitější? Jaké věci považují za nejdůležitější vaši nevěřící přátelé? Vidíte zde nějaký rozdíl?

V celém oddílu se zmiňuje několik věcí, které Duch svatý dělá. Které z nich zakoušíš v životě? Které ne?

ŘÍMANŮM 8,18-39

Vítězný život

Apoštol v našem oddílu třikrát užívá slovo sténat. O jaké sténání v jednotlivých případech jde?

- (1) Tvorstvo neboli stvoření obecně (jak fauna, tak i flora).
- (2) Znovuzrození křesťané.
- (3) Duch svatý v srdcích znovuzrozených křesťanů.

Proč sténá stvoření?

Tím, že Adam zhřešil, celé tvorstvo bylo vydáno marnosti a pomíjivosti. Původně všichni jedli pouze rostlinnou stravu, nový život začínal bez porodních bolestí a nekončil smrtí. Díky své pomíjivosti však dnes stvoření tiše sténání a toužebně vyhlíží vysvobození z moci zániku. Veškerou naději tvorstvo upírá ke dni, kdy Bůh stvoří kromě nového nebe také novou zemi, která bude navždy svobodná od moci pomíjivosti a zániku (Zj 21,1).

Proč sténáme i my křesťané?

Sice jsme se už vnitřně znovuzrodili k věčnému životu, ale naše tělo stále podléhá pomíjivosti a zániku. Proto prožíváme i jako Boží děti mnoho trápení a vyhlížíme nový lepší život teprve po vzkříšení našeho těla. Dalším důvodem našeho sténání je také zoufalý zápas s hříchem, který sice prohrávat nemusíme, ale přesto jej pro svoji nedokonalost stejně často prohráváme. Teprve po svém zmrtvýchvstání budeme žít zcela bez hříchu.

Proč sténá Duch svatý?

Duch svatý sténá v našem srdci za nás. Modlí se v našem srdci tehdy, když nám se slov nedostává. Tento verš nám dává důvěru, že i když budeme před Bohem ve své bezradnosti na modlitbách třeba jen mlčet, cosi velikého se přece děje - Duch svatý se tiše modlí k Otci místo nás. On zná jak touhy našeho srdce, tak také touhy srdce Otcova. Proto se můžeme spolehnout na to, že jeho modlitby za naše dobro a pro Boží slávu budou vyslyšeny.

Čím bude toto trojí sténání ukončeno?

Událostí, kterou Pavel popisuje jako zjevení slávy Božích synů, nebo také přijetí za syny, či vykoupení našeho těla. Jedná se tedy o oslavení věřících. Dojde k němu na Božím soudu před tváří všech lidí a andělů. Všichni věřící budou vzkříšeni z mrtvých a přijmou tělo slávy, které bude svojí slávou podobné Kristu (1. Jan 3,2). Jde tedy o plné dokonání nebeské adopce. Už teď jsme Božími dětmi, avšak v onen den to bude zjevné naprosto všem.

ŘÍMANŮM 8,18-39

Vítězný život

Apoštol v našem oddílu třikrát užívá slovo sténat. O jaké sténání v jednotlivých případech jde?

Proč sténá stvoření?

Proč sténáme i my křesťané?

Proč sténá Duch svatý?

Čím bude toto trojí sténání ukončeno?

Co má Pavel na mysli, když mluví v daném kontextu o tom, že milujícím Boha všechny věci napomáhají k dobrému?

Termínem „k dobrému“ rozhodně nemyslí šťastný život podle měřítek světa, protože také otevřeně mluví o sténání a utrpení. Jde tedy spíš o dobro z hlediska Božího, a tedy z hlediska věčnosti. Ať nás potká cokoliv, Bůh nedopustí, aby nám to z hlediska věčnosti uškodilo. Naopak chce každou takovou věc použít k našemu zrání a upevnění naděje naší víry.

Jaké ujištění pro věřící vyplývá z veršů 29-30?

Bůh dělá všechno dokonale. My sami nemáme zásluhu na tom, že jsme dostali od Boha dar víry. Jestliže nám tento dar dal, jestliže nás k sobě také povolal a dal nám milost k pokání, pak mu můžeme důvěřovat, že nás také provede těžkými chvílemi života, tak abychom své spasení neztratili. Pokud jsme se skutečně znovuzrodili a žijeme z víry, naše oslavení je zcela jisté.

Jaké povzbuzení můžeme čerpat z veršů 31-39?

Křesťanský život je v pravém slova smyslu životem vítězným. Nikdo nás už nemůže obžalovat z hříchu, můžeme si být jisti spasením i při své nedokonalosti. Bůh nám navíc dodá vše potřebné k tomu, abychom na cestě víry vytrvali a nedopustí, aby nás sebevětší nápor okolností odvedl od vědomí, že nás neskonale miluje. Vítězství po těžkém boji je nevyhnutelné.

Co má Pavel na mysli, když mluví v daném kontextu o tom, že milujícím Boha všechny věci napomáhají k dobrému?

Jaké ujištění pro věřící vyplývá z veršů 29-30?

Jaké povzbuzení můžeme čerpat z veršů 31-39?

APLIKACE

Napadají vás při čtení dnešního oddílu nějaké podněty pro soudobý rozhovor o vztahu křesťanů k ekologii?

Prožíváte z vlastní zkušenosti moc verše 28? Uveďte konkrétní příklady.

Co si představujete pod pojmem „vítězný křesťanský život“?

ŘÍMANŮM 9,1-29

Svrchovanosti Boží milosti

Proč apoštol Pavel tak obšírně popisuje situaci Židů, kteří neuvěřili evangeliu, a věnuje tomuto tématu celé tři kapitoly?

Nejde o teoretický spor. Izraelci jsou vyvoleným Božím lidem a Pavel je také jedním z nich. Skrze Židy přišla zvěst o Boží spáse do světa. Proto si mnozí mohou klást otázku, jak je možné, že většina Židů nepřijala svého Mesiáše Ježíše z Nazareta? Nesvědčí to o tom, že Ježíš skutečně Mesiášem nebyl. Pavel trpělivě vysvětluje, že za vším stojí Boží svrchované záměry, které vysoce přesahují naše přízemní a zkratkovité myšlení.

Jaká privilegia dostali Izraelci jako národ?

Byli jako první nazváni Božími syny v jiném smyslu než ostatní Boží stvoření. Bůh skrze ně mnohokrát zjevoval svoji slávu ostatním národům, pouze s nimi uzavíral smlouvy vzájemné věrnosti, pouze jim světil Zákou se všemi smírnými obřady, pouze skrze ně mělo vzejít požehnání celému světu, protože je Bůh zaslíbil právě jejich praotcům. A není také samotný Mesiáš čistokrevným Židem? Spása je skutečně ze Židů (Jan 4,22).

Jak apoštol vysvětluje fakt, že ne všichni Izraelci přijali Krista?

Vždycky byl rozdíl mezi Božím lidem podle těla a podle srdce. Izrael byl ve všech staletích plný nevěřících lidí, kteří spaseni nebyli. Božími dětmi totiž nejsou děti tělesné, ale děti zaslíbení. Věřícími se tedy stali pouze ti, kterým se Bůh dal zvláštním způsobem poznat. Byl to Izák, kdo Boha poznal, ale ne Izmael, Jákob a ne Ezau.

Proč Bůh toto selhání Izraele dopustil?

Tam, kde se zjevuje Boží svrchovaná milost, je vyloučena jakákoliv lidská zásluha. Izák nebyl lepší než Izmael, přesto byl vyvoleným. Jákob byl možná ještě podlejší než Ezau, přesto mu dal Bůh milost k pokání, kdežto Ezauovi ne. Podobně i fakt, že uvěřili jen někteří ze Židů, ukazuje na to, že jde pouze o dílo Boží milosti. Nikdo nemůže spoléhat na to, že bude spasen jen proto, že je Žid. Bůh totiž nechtěl v otázce víry znevýhodňovat pohany.

Co se snaží Pavel demonstrovat na příkladu Božího jednání s faraónem?

Zde je naprosto otevřeně vyjádřena pravda, že Bůh je svrchovaný. My sice jednáme podle svého nejlepšího vědomí a svědomí, ale přesto je to vše v rukou Boha, kterého nic nepřekvapí, nezaskočí ani nezviklá. Není to totéž jako osud - ten nepočítá s lidskou svobodou, na druhou stranu jsou Boží rozhodnutí nevyhnutelná. Záleží jen a jem na tom, nad kým se Bůh smiluje.

ŘÍMANŮM 9,1-29

Svrchovanosti Boží milosti

Proč apoštol Pavel tak obšírně popisuje situaci Židů, kteří neuvěřili evangeliu, a věnuje tomuto tématu celé tři kapitoly?

Jaká privilegia dostali Izraelci jako národ?

Jak apoštol vysvětluje fakt, že ne všichni Izraelci přijali Krista?

Proč Bůh toto selhání Izraele dopustil?

Co se snaží Pavel demonstrovat na příkladu Božího jednání s faraónem?

Jak mají křesťané náležitě reagovat na učení o Boží svrchovanosti?

Každý člověk má přirozeně tendenci reagovat na učení o Boží svrchovanosti vzpourou. To je však pošetilé. To, že nedokážeme pochopit jak mohou vedle sebe působit svobodná vůle člověka a Boží svrchovanost, ještě neznamena, že tuto skutečnost nedokáže pochopit Bůh. Jsme jenom hlína, která nedosahuje moudrosti tvůrce. Proto je třeba pokory a důvěry.

Co o Boží svrchovanosti učí verše 22-23?

Možná bychom měli tendenci obviňovat Boha jako tyrana, který vyvoluje bezmocné lidi k záhubě. Písmo je tomuto myšlení ovšem na hony vzdáleno. Člověk je k zatracení určen vlastní zatvrzelostí. To, že není zničen hned, hovoří spíš o Boží trpělivosti než přísnosti. Bůh neplánuje (Jak 1,16n) ani nepředurčuje zlo. On jedná dobře jak se svými dětmi, tak také s odpůrci.

Co Písmo Starého Zákona předpovídá ohledně spásy pohanů a Židů?

Od té doby, co přišel Mesiáš, jsou na tom všechny národy stejně. Každý člověk potřebuje uvěřit v Krista a činit pokání - jak Žid, tak i pohan. Boží vůlí je, aby uvěřily prvotiny všech národů a tak byla Bohu zasvěcena celá země. V případě pohanů to znamená záchranu mnohých nevěřících lidí.

V případě Židů to znamená smutnou pravdu, že byl spasen pouze ostatek.

Jak mají křesťané náležitě reagovat na učení o Boží svrchovanosti?

Co o Boží svrchovanosti učí verše 22-23?

Co Písmo Starého Zákona předpovídá ohledně spásy pohanů a Židů?

APLIKACE

Co se můžeme naučit z Pavlova vztahu k jeho Izraelským soukmenovcům?

Učení o Boží svrchovanosti bývá lidmi často tvrdě kritizováno. Jak a proč? Jak byste na tyto námitky odpověděli?

Proč je pro naši víru tak důležité vědět, že Bůh je svrchovaný?

ŘÍMANŮM 9,30 - 10,21 Zaslepenost Židů

Co se stalo Židům kamenem úrazu na jejich cestě za spasením (v. 30-33)?

Byl to zákon. Domnívali se, že si musí své spasení sami získat. Proto horlivě usilovali naplnit všechna přikázání zákona. Nepochopili, že ke spasení nevedou skutky, ale víra. Byli tak zaměřeni na skutky, a tím na sebe, že úplně pomínuli víru, která se zaměřuje na Boha. Pohané, kteří si byli vědomi toho, že postrádají skutky, jednoduše uvěřili, a byli spaseni.

V čem byl základní předpoklad Židů mylný (v. 1-4)?

Snažili se vybudovat vlastní spravedlnost. Snažili se pracovat na sobě tak tvrdě, aby se jednoho dne stali dokonalými lidmi. To si jim stalo osudovým, protože odmítli Boží pravdu, že nikdo se Bohu svým jednáním bez víry stejně nemůže zalíbit, a co je horší, odmítli učení o Boží spravedlnosti, která se hříšníkům dává zdarma. Nepochopili, že Kristus naplnil skutky zákona místo nich. Proto se Boží spravedlnosti nepodřídili.

Co má Pavel na mysli, když mluví v 5. verši o spravedlnosti ze zákona?

Existuje více cest k ospravedlnění a tedy více možností spasení?

Pavlovu citaci ze SZ je třeba vykládat v jejím širším kontextu. Zákon nikdy nebyl vydán jako cesta ke spasení, ale pouze jako svědek smlouvy a ukazatel hříchu. Rozhodující byl vždy vztah důvěry. Upřímní věřící totiž svoji víru vždycky prokazovali plněním zákona, a tak v něm měli život. Spasení skrze zákon bylo možné pouze pro dokonalého člověka - Ježíše Krista. Od nás je Bůh nevyžaduje. To, co vyžaduje, je víra v Ježíše.

Verše 6-8 jsou citacemi Deuteronomia 30,11-14. Přečti si je ve Starém Zákoně a pokus se vysvětlit, co znamenají ve svém původním kontextu.

Izraelci přijali skrze Mojžíše Knihu Zákona. Teď se od nich očekává prostá poslušnost. Nemají se vymlouvat, že je pro ně Boží vůle nedostupitelná a je nad lidské síly ji poznat. Vždyť se jim teď zcela jasně zjevila. Na nich je to, aby ji přijali do srdce a učinili z ní své každodenní vyznání. Jinými slovy, nemají se vymlouvat, ale prostě plně důvěřovat tomu, co Bůh říká.

Co těmito citacemi chce apoštol dokázat v listu Římanům?

Tak jako v jádru SZ smlouvy nebylo úsilí o to zalíbit se Bohu, ale prostá poslušnost, tak také dnes Bůh očekává prostou poslušnost víry. Nikdo nemusí vystoupit na nebe, aby Krista přivedl na zem - on přišel sám. Nikdo jej nemusí vyvádět z podsvětí - on vstal z mrtvých sám. To, co od nás Bůh očekává, je víra a ne snaha udělat něco pro své spasení.

ŘÍMANŮM 9,30 - 10,21 Zaslepenost Židů

Co se stalo Židům kamenem úrazu na jejich cestě za spasením (v. 30-33)?

V čem byl základní předpoklad Židů mylný (v. 1-4)?

Co má Pavel na mysli, když mluví v 5. verši o spravedlnosti ze zákona?

Existuje více cest k ospravedlnění a tedy více možností spasení?

Verše 6-8 jsou citacemi Deuteronomia 30,11-14. Přečti si je ve Starém Zákoně a pokus se vysvětlit, co znamenají ve svém původním kontextu.

Co těmito citacemi chce apoštol dokázat v listu Římanům?

Co musíme udělat, abychom mohli být spaseni?

Věřit srdcem a vyznávat ústy. To jde ruku v ruce. Pravá víra se vždy projevuje nějak viditelně. Prvním projevem je otevřené vyznání, že Ježíš je Pán. Kdo se za toto vyznání stydí, ten tomu zjevně neuvěřil ani ve svém srdci. Víra se nedá oddělit od skutků. Pouhé přesvědčení srdce ještě totiž nemusí být spasitelnou vírou. Tu je vždycky možné vidět i slyšet (Jak 2,14).

Jakým způsobem se v lidském srdci rodí víra? Proč se nezrodila v srdci Židů? Copak tuto možnost nedostali?

Víra se rodí skrze slyšení Božího slova. Evangelium musí být srozumitelně zvěstováno a vysvětleno, pak teprve se může v lidském srdci zrodit víra, která není skokem do tmy, ale důvěrou v jasně podané důkazy. Důvod, že mnozí Židé neuvěřili ovšem nespočívá v tom, že by neměli možnost evangelium slyšet. Slyšela většina z nich, přesto neuvěřili (Řím 15,23).

Nebo Židé sice slyšeli, ale prostě zvěsti o spáse neporozuměli?

Dalším možným vysvětlením selhání víry Izraele by mohla být domněnka, že evangelium sice slyšeli, ale neuvěřili, protože mu plně neporozuměli. Apoštol však odmítá i tuto domněnku. Je si jistý, že ti, se kterými o Kristu mluvil, porozuměli jeho zvěsti poměrně dobře. Problém nevěry je ukryt jinde. V neposlušnosti a vzpurnosti Izraele. Oni prostě uvěřit nechtěli, v tom spočívá jejich hřích. Na rozdíl od pohanů svoji šanci zahodili.

Co musíme udělat, abychom mohli být spaseni?

Jakým způsobem se v lidském srdci rodí víra? Proč se nezrodila v srdci Židů? Copak tuto možnost nedostali?

Nebo Židé sice slyšeli, ale prostě zvěsti o spáse neporozuměli?

APLIKACE

Co konkrétně znamená zakládat svůj vztah k Bohu na víře nebo naopak na skutcích?

Jak konkrétně ve svém životě aplikujete verš 9 (kap. 10)?

Apoštol vysvětluje důvody, proč v Krista nevěřili někteří Židé. Z jakého důvodu v něj nevěří lidé ve vašem okolí?

ŘÍMANŮM 11,1-36

Záměr Boží prozřetelnosti

Jak Pavel odpovídá na otázku, zda Bůh definitivně zavrhl Izrael (v. 1-5)?

Boží záměry nesehalaly. Bůh Izrael nezavrhl. Svědčí o tom skutečnost, že vyvolení z Izraele uvěřili - Pavel byl jedním z nich - dnes o tom svědčí mnozí tzv. Mesiánští Židé (křesťanští Židé). I když celý Izrael odpadal, Bůh v něm stále zachovával ostatek (zbytek) svých věrných. Tak tomu je i v současnosti. Přestože většina Židů nevěří, ostatek Krista poznal a přijal.

Bůh je věrný slibům, které dal praotcům - Izrael nezavrhl, spasil vyvolené.

Proč Bůh zanechal mnohé Židy na pospas jejich zaslepenosti (v. 6-10)?

Aby vyšlo najevo, že spasení je dar, který se přijímá z milosti bez jakýchkoli zásluh. Protože vše řídí Boží svrchovanost a prozřetelnost, může Pavel říci, že to byl vlastně Bůh, kdo Židy zaslepil a zatvrdil. Ve skutečnosti tím však Pavel myslí to, že je Bůh nechal na pospas jejich vlastní zatvrdlosti a zaslepenosti, protože se ji rozhodl využít pro své dokonalé a dobré plány z celým světem.

K jakému dobru Bůh selhání Židů použil?

Už samotný Kristus představené Židů jasně varoval, že bude Boží království vzato s jejich rukou a svěřeno jiným pastýřům (Luk 20,16). To se začalo záhy naplňovat, když se během několika let církev naplnila novými věřícími převážně z pohanů. Také apoštol Pavel vždycky zvěstoval evangelium nejprve Židům (Ř 1,16), ale když jej odmítali obrátil se s ním na pohany, kteří pak na rozdíl od Židů uvěřili (Sk 13,46).

Co Pavla mimo jiné motivovalo k vytrvalé misi mezi pohany?

Pavel byl přesvědčen o tom, že Bůh své záměry s Izraelem neopustil, ale přeje si jejich záchranu. Byl si jistý tím, že jedním z prostředků, které chce Bůh použít k jejich obrácení je živé svědectví znovuzrozených pohanů.

Lidé, kteří byli pro Židy zcela odepsaní pro svůj hřích a bezbožnost se najednou obrátili a začali se honosit Bohem Židů a jistotou, že přišel Boží Mesiáš. To muselo nutně mnohé Židy popouzet k žárlivosti a otázkám.

Jak rozumíte verši 16? Co se zde snaží apoštol prokázat?

Pavel zde naráží na SZ obřad předkládání prvotin Pánu Bohu. Byl to způsob, jak Izraelci Bohu zasvětili veškeré své plodiny (Num 15,17-21). Možná chce říci, že samotná skutečnost, že uvěřili někteří ze Židů je předzvěstí toho, že jednou uvěří mnozí další. Možná však mluví přímo o praotcích, kteří jsou prvotinami a kořenem, tedy závdavkem spásy Izraele.

ŘÍMANŮM 11,1-36

Záměr Boží prozřetelnosti

Jak Pavel odpovídá na otázku, zda Bůh definitivně zavrhl Izrael (v. 1-5)?

Proč Bůh zanechal mnohé Židy na pospas jejich zaslepenosti (v. 6-10)?

K jakému dobru Bůh selhání Židů použil?

Co Pavla mimo jiné motivovalo k vytrvalé misi mezi pohany?

Jak rozumíte verši 16? Co se zde snaží apoštol prokázat?

Co chce Pavel křesťanům z pohanů zdůraznit na příkladu plané a ušlechtilé olivy?

Na kořeni praotců Izraele (Abrahama, Izáka a Jákoba) vyrostl strom Božího lidu (Izrael). Mnohé z větví tohoto stromu byly však pro svoji nevěru vyřaty (nevěřící Židé) a na jejich místo byli naroubováni pohané, kteří kdysi neměli s pravou vírou nic společného, ale dnes uvěřili. Pavel napomíná pohany, aby se nevynášeli nad Židy, ale vážili si jich i tak.

Jaké tajemství ohledně spasení Izraele Pavel pohanům odhaluje?

Existuje sice několik různých výkladů Pavlových slov, ale jako nejpravděpodobnější se jeví ten, který nás napadne hned při prvním čtení. Židé se zatvrdili proto, aby byli spaseni pohané. Až budou na konci věků spaseni všichni vyvolení z pohanů, dojde k převratným událostem mezi Židy, kdy celé masy Židů uvěří v Krista. Podrobnosti zůstávají tajemstvím.

Co Pavla vedlo k tomu, aby z jeho srdce nakonec vytryskla vznešená oslava Boží prozřetelnosti?

Když apoštol podrobně popisuje Boží záměry, nemůže se zdržet oslavného zvolání. Uvědomuje si, že Boží prozřetelnost, která řídí dějiny je neskonale dobrá a úchvatně přesahuje naše myšlení. Izrael se zatvrdil, ale Bůh tuto skutečnost dokonale využil k tomu, aby zachránil pohany, a pak se i nad Izraelem nakonec smiloval pro sliby dané praotcům. Sláva Boží milosti!!!

Co chce Pavel křesťanům z pohanů zdůraznit na příkladu plané a ušlechtilé olivy?

Jaké tajemství ohledně spasení Izraele Pavel pohanům odhaluje?

Co Pavla vedlo k tomu, aby z jeho srdce nakonec vytryskla vznešená oslava Boží prozřetelnosti?

APLIKACE

Můžeme i my dne nějakým způsobem vzbudit zdravou žárlivost mezi Židy nebo jinými nábožensky založenými lidmi?

Jaký postoj bychom jako křesťané měli mít k Židům?

Vzpomínáte si na případ, kdy Bůh použil některé z vašich selhání pro dobro druhých a zpětně také pro dobro vaše?

ŘÍMANŮM 12,1-21

Znaky nového života

Co nás má jako křesťany motivovat k tomu, abychom se vydávali Bohu?

Je to Boží milosrdenství. Apoštol Pavel v předešlých kapitolách obšírně vysvětloval různé teologické vztahy a zákonitosti, a teď vyzývá křesťany, aby je aplikovali v konkrétních situacích života. Jestliže je Bůh tak dobrý a tolik toho pro nás udělal, je naprosto samozřejmé, že se mu toužíme nějakým způsobem odvděčit - poděkovat mu svým proměněným způsobem života. Milosrdenství vždycky motivuje mnohem víc než soud.

Jak vypadá bohoslužba křesťana ve srovnání s obřady Starého Zákona?

Zatímco starozákonní bohoslužba se orientovala především na bohoslužebná shromáždění se zvláštními úkony a obřady, novozákonní bohoslužba se týká našeho každodenního života. Nespočívá v obřadech, ale v tom, že přinášíme sami sebe Bohu jako oběť. Znamená to každodenní podřizování svých plánů, tužeb a motivů Bohu.

Co musíme dělat proto, abychom mohli správně rozpoznávat Boží vůli?

Naše mysl musí být znovu a znovu proměňována pravdou Božího slova. Ať už je studujeme sami doma, ve sboru, nebo se z něho učíme skrze zkušenosti druhých křesťanů, jeho vliv musí být stálý. Pokud k tomu nedojde, dříve nebo později podlehneme reklamě světa, a stejně jako Eva, uvěříme Dáblu, že Boží záměry s námi nejsou zas až tak dobré, a proto se vyplatí Boha neposlouchat. Pak není divu, že prožíváme duchovní zmatek.

Na základě čeho máme jako křesťané nahlížet na své možnosti a schopnosti?

Na základě víry, kterou nám Bůh s našimi schopnostmi přidal. Konkrétně to znamená skromnost v hodnocení svých možností a schopností. To, že Bůh někomu totiž dal například dar vyučování, ještě neznamená, že z něj musí být dobrý vedoucí sboru. To, že někdo dobře rozumí lidem, ho ještě neopravňuje k tomu, aby například ve sboru vyučoval. Naše dary nás vymezují pro konkrétní oblasti služby, a ne pro služby všechny.

Co nás Pavel učí o duchovních darech?

Každý z nás máme nějaký duchovní dar. V jednom sboru je celá řada nejrůznějších darů. Je třeba, abychom mohli sloužit v takových oblastech, pro které nás Bůh vybavil dary. Pokud v takové službě stojíme, je třeba, abychom ji dělali naplno a horlivě. Při tom všem je třeba myslet na to, že jsme dary nedostali pro vlastní dobro, ale abychom jimi sloužili druhým.

ŘÍMANŮM 12,1-21

Znaky nového života

Co nás má jako křesťany motivovat k tomu, abychom se vydávali Bohu?

Jak vypadá bohoslužba křesťana ve srovnání s obřady Starého Zákona?

Co musíme dělat proto, abychom mohli správně rozpoznávat Boží vůli?

Na základě čeho máme jako křesťané nahlížet na své možnosti a schopnosti?

Co nás Pavel učí o duchovních darech?

Co nás apoštol učí o lásce?

Láska je upřímná, prokazuje dobro, upřednostňuje druhé, je pokorná, ochotně slouží druhým, je plná radostné naděje, je trpělivá v soužení, věrná na modlitbách, vstřícná vůči potřebám druhých, pohostinná, přemáhá zlo dobrem, umí se vcítit do toho, co prožívají druzí lidé, protože se sobecky neuzavírá sama do sebe.

Na jaké věci se máme orientovat ve svých plánech?

Plány křesťanů mohou být sice vznešené, ale nikdy ne domýšlivé. Je něco jiného snít o tom, jak mocně Bůh jednou zjeví svoji slávu v našem sboru, a něco úplně jiného je snít o tom, že svoji slávu zjeví zrovna skrze mě. Bůh nás učí, že veliké věci přicházejí skrze obyčejnou a všední službu. Svět nemění „velcí kazatelé“, ale „pokorní služebníci“, kteří nespolehají na svou vlastní chytrost, ale učí se moudrosti od Boha.

Jak máme jednat s nepřáteli?

Když člověk dostane ránu, to první, co se ho zmocní, je touha tuto ránu opětovat. Bůh nás však učí paradoxu, kterého je schopná pouze láska. Zlo se nedá přemoci zlem, protože takto nebude kolotoč zla nikdy ukončen. Jediné, co může zlo přemoci je dobro lásky. Upřímná modlitba a laskavá pomoc našim protivníkům, je mnohem účinnější, než zapřísáhlý boj.

*Co nás apoštol učí o lásce?**Na jaké věci se máme orientovat ve svých plánech?**Jak máme jednat s nepřáteli?***APLIKACE**

Jak konkrétně si představujete vaši bohoslužbu?

Je pro vás obtížné poznávat Boží vůli? Co vám v tomto procesu připadá nejtěžší?

Které z apoštolových výzev vám připadají nejaktuálnější?

ŘÍMANŮM 13,1-14

Podřízenost a bdělost

Proč se máme podle apoštola Pavla podřizovat vládnoucí moci?

Vysvětlete, co o tom říkají následující verše.

verš 1

Vládnoucí moc je zřízená od Boha. Tedy v tom smyslu, že Bůh dovolil, aby se k moci dostal ten či onen vládce, či vládnoucí strana (Dan 2,21).

verš 2

Protivit se vládnoucí moci v podstatě znamená protivit se také Bohu, který vládnoucí moc ustanovil. Neposlušnost vůči vládě je hříchem proti Bohu.

verše 3-4

Úkolem vládnoucí moci je trestat zlé jednání, a tak chránit společnost. Kdo se jí nepodvolí, bude spravedlivě potrestán, ať je to třebaš křesťan.

verš 5

Věřící lidé se navíc nepodřizují pouze ze strachu před trestem či pokutami, ale kvůli svědomí. Bůh jim vidí do srdce a žádá od nich podřízenost státu.

Co to konkrétně znamená podřizovat se vládní moci?

Nejde pouze o to plnit základní zákony ohledně daní, cla a jiných věcí, za které bychom mohli být stíháni. Pavel nás totiž upozorňuje na to, že křesťané mají jako řádní občané také prokazovat vládnoucí moci poctu - nehanět ji stejně, jako nevěřící lidé. Proč? Protože vládnoucí moc je od Boha. [Ctít zde není totéž co uctívat]. Příkladem je pro nás například také apoštol Pavel ve svém jednání s vládci: Sk 23,4-5; 26,2+25.

Co se snaží Pavel vyjádřit ve verši 8?

To, že křesťan nemá nikomu nic dlužít, neznamená, že si křesťané nesmí pořídít půjčky. Pavel zde zjevně naráží na to, abychom nebyli nic dlužní zákonům naší země (nezaplacené daně apod.). Jediné, co budeme splácet celý život, je láska. Bůh nás totiž zdarma zahrnul takovým množstvím lásky, že i když budeme všechny kolem sebe usilovně milovat do konce života, nikdy tento dluh nesplatíme. A to je koneckonců dobře.

Jak rozumíte tomu, že láska je naplněním zákona?

Všechna přikázání zákona by se dala rozdělit do dvou kategorií - hříchy kterými porušujeme vztah vůči Bohu, a pak hříchy, kterými zraňujeme lidi kolem nás (ty jsou v důsledku také proti Bohu). Z toho vyplývá, že pokud bychom plně milovali Boha a své bližní, neprovinili bychom se proti jedinému přikázání zákona. Bůh od nás nečeká dokonalost, ale lásku.

ŘÍMANŮM 13,1-14

Podřízenost a bdělost

Proč se máme podle apoštola Pavla podřizovat vládnoucí moci?

Vysvětlete, co o tom říkají následující verše.

verš 1

verš 2

verše 3-4

verš 5

Co to konkrétně znamená podřizovat se vládní moci?

Co se snaží Pavel vyjádřit ve verši 8?

Jak rozumíte tomu, že láska je naplněním zákona?

Co má asi Pavel na mysli, když mluví o tom, že noc pokročila a přiblížil se den?

Tento věk je věkem, ve kterém stále vládne tma. Satan se svými anděly ještě nebyli uvrženi do ohnivého jezera věčného trestu, padlý svět ještě nebyl obnoven v nové nebe a novou zemi. Avšak doba Kristova příchodu se stále víc blíží. Křesťané se musí učit žít v napětí věku tohoto (dělat všechno pořádně jako bychom tu měli žít věčně) a budoucího (dělat všechno s tím, že tu možná už zítra nebudeme). Toto napětí Písmo nazývá bdělostí.

Co tato skutečnost znamená pro nás?

Musíme už dnes žít jako občané jiného světa, abychom nebyli náhlým Kristovým návratem zaskočeni. Až se totiž zjeví Kristus ve své slávě, museli bychom se stydět za skutky tmy, které vyjdou najevo. O co vzácnější bude shledání s ním, když při nás jeho záře odhalí dobré a vzácné věci, které vypůsobil samotný Boží Duch - to je zbroj světla.

Co pro vás znamená výzva obléci se v Pána Ježíše Krista?

Křesťan (Kristovec) je ten, kdo následuje Pána Ježíše Krista, a kdo touží po tom, být mu ve všem podoben. To je koneckonců i cílem naší životní poutě (1. Jan 3,2). Obléci se v Krista tedy znamená úplnou proměnu charakteru, kdy už přestáváme být vidět my, ale druzí na nás začínají vidět samotného Krista.

Co má asi Pavel na mysli, když mluví o tom, že noc pokročila a přiblížil se den?

Co tato skutečnost znamená pro nás?

Co pro vás znamená výzva obléci se v Pána Ježíše Krista?

APLIKACE

Jak se jako křesťané potýkáte s požadavky zákonů naší země?

Mohou křesťané přestupovat pravidla silničního provozu?

Co to znamená „podřizovat se vládě kvůli svědomí“?

Jak rozumíte výroku „nevyhovujte svým sklonům, abyste nepropadali vášním“?

ŘÍMANŮM 14,1 - 15,13

Jednota v církvi

V jakém smyslu užívá Pavel termíny „slabý“ a „silný“ křesťan?

Silný křesťan se naučil žít z víry a raduje se ze svobody od zákona, kterou mu vydobyl Kristus. Slabý křesťan sice také věří, že ho Kristus vykoupil, ale domnívá se, že je přesto vázán zachovávat některé druhořadé záležitosti zákona. Zatímco silný křesťan s přehledem rozlišuje mezi formou a obsahem (principem), slabému toto rozdělení obvykle splývá. Silný křesťan se cítí být vázán duchem Písma, kdežto slabý je velmi citlivý ve věci forem.

Před čím Pavel varuje slabé křesťany?

Slabí křesťané jsou obvykle v menšině, a proto tíhnou k určité vnitřní samolibosti, ve které ze sebe dělají někoho lepšího, než jsou ti ostatní. Protože jsou navíc přecitlivělí na to, co je dobré, a co zlé, tíhnou k tomu odsuzovat silnější křesťany jako neduchovní, liberální nebo dokonce svévolné. Nikdo kromě Boha ale nemá právo někoho soudit. Bůh totiž silné v jejich svobodě od zákona podepře, vždyť i za ně Kristus zemřel.

Před čím varuje silné křesťany?

Silní křesťané naopak tíhnou k tomu přehlížet názory a potřeby menšiny. Pochybnosti slabých považují za osobní móres, kterým se nemíní zabývat. Silní nemají pokušení odsuzovat slabší bratry, spíš je jim jich tak trochu líto, a často jim prostě lezou na nervy. Takovýto rezervovaný postoj je však před Bohem hříchem zlehčování svého bratra, a tedy hříchem nelásky.

Proč je v některých věcech různost přirozená a její potírání by bylo dokonce špatné?

Zatímco principy Písma nejsou otázkou názorů, protože jsou v nich obsaženy nadčasové pravdy, naše svědomí je kromě nich osvětleno také zvyklostmi našeho kulturního a časového zasažení. Proto je logické, že i naše přesvědčení o tom, co je správné, a co ne, se různí. Silní se ze sevření předsudků doby už osvobodili, zatímco slabí v nich stále zůstávají. Obojí však stojí na svém z lásky k Pánu, který bude jednou soudit naše motivy.

Jak mají silní křesťané přistupovat ke slabším ve víře?

Silní křesťané se musí učit ty slabší snášet. Kdyby na ně totiž nebrali ohled, a sváděli je k jednání, které se přičí jejich přesvědčení, dělali by slabí křesťané věci proti svému svědomí. Tak by odsuzovali sami sebe, protože Kristus nás nebude soudit pouze podle skutků, ale především podle našich vnitřních pohnutek. Špatné pohnutky (i třeba v dobré věci) jsou hříchem.

ŘÍMANŮM 14,1 - 15,13

Jednota v církvi

V jakém smyslu užívá Pavel termíny „slabý“ a „silný“ křesťan?

Před čím Pavel varuje slabé křesťany?

Před čím varuje silné křesťany?

Proč je v některých věcech různost přirozená a její potírání by bylo dokonce špatné?

Jak mají silní křesťané přistupovat ke slabším ve víře?

Jak rozumíte veršům 14,17-18?

Základní legitimací pro občany Božího království je ospravedlnění skrze víru v Ježíše Krista. Pokud k tomu přidáme ještě něco jiného (třeba zákon, nebo naopak naprostou svobodu), připravíme se o pokoj a radost, které jsou přirozenými důsledky našeho ospravedlnění. Kdo stojí na tom nejdůležitějším (Kristově spravedlnosti) a v ostatním snáší různost pohledů, ten se líbí nejen Bohu, ale stane se také přítelem všech upřímných křesťanů.

Odkud máme čerpat sílu ke vzájemné snášenlivosti a vytrvalosti ve víře?

Z Písma. Všechno, co je v Bibli napsáno, slouží k našemu duchovnímu růstu. Možná, že už nemáme dost sil na to, abychom snášeli slabosti druhých křesťanů. Pak pro nás může být velikou posilou v dané situaci právě konkrétní slovo z Písma. Jindy se nám nedostává dost trpělivosti a vytrvalosti. I v tom je pro nás v Písmu připravena Boží hojnost.

Co se ve věci snášenlivosti můžeme naučit ze života Pána Ježíše Krista?

Pán Ježíš Kristus nebyl obyčejným člověkem, ale také Bohem. Přesto na svém Božství nelpěl, ale podřídil se plně všem požadavkům, které na něj jako na Žida kladl Mojžíšův zákon - stal se služebníkem Židů. Byl bez hříchu, nemusel se nechat pokřtít ani obětovat oběti za hřích, přesto to dělal. Tak nám ukázal, že podřízenost a pokora je víc, než bezohledná svoboda a duchovní elitářství. Díky své pokoře zachránil Židy i pohany.

Jak rozumíte veršům 14,17-18?

Odkud máme čerpat sílu ke vzájemné snášenlivosti a vytrvalosti ve víře?

Co se ve věci snášenlivosti můžeme naučit ze života Pána Ježíše Krista?

APLIKACE

Ve kterých věcech nemusí být různost pohledů jednotlivých křesťanů na překážku?

Jak se s touto růzností vypořádáváme v našem sboru?

Kdyby byl Pán Ježíš jedním ze členů našeho sboru, jak by se asi s jednotlivými problémy vypořádal On?

ŘÍMANŮM 15,14-33

Nové vyhlídky šíření evangelia

Proč se mohli římsští křesťané navzájem duchovně usměřňovat a vést?

Protože jsou plní dobroty (lásky) a také pravého poznání. Nikdy není kladeno dost důrazu na to, že láska a pravda musí jít ruku v ruce. Pravda bez lásky zabíjí a láska bez pravdy je zcestná. Avšak tam, kde se pravé poznání podává druhým v lásce, je možný opravdový duchovní růst. Takoví křesťané se neostýchají druhé napomínat, ani být napomenuti, protože chápou, že to je pro jejich vzájemné dobro.

Co se z následujících veršů dozvídáme o Pavlově službě a plánech?

verše 15-16

Apoštol nevnímá svoji misijní službu jako práci, kterou musí pořádně odvést před svým zaměstnavatelem, ale vnímá ji jako činnost, kterou chce oslavit Pána Boha. Ten nejlepší dar, který může položit Pánu Bohu na oltář, jsou obrácená srdce pohanů, kteří sami uctívají svého Stvořitele a Spasitele.

verše 17-19

Apoštol Pavel si zakládal na tom, že když o něčem mluví, nemůže to být pouze teorie, kterou kdesi vyčetl, ale musí to být potvrzeno jeho vlastní zkušeností. Jestliže jako apoštol mluví o Bohu, který koná zázraky, pak tyto zázraky skrze něj pohané také viděli, a proto uvěřili - viz. např. Sk 13,11n.

verše 20-21

Pavel dále viděl specifikum svého poslání v tom, že bude sloužit jako průkopník, tedy tam, kde ještě nikdo misijně nesloužil. Jistě by byl také dobrým pastýřem sboru na jednom místě (v Efezu byl např. 3 roky), ale jeho síla a nenahraditelnost spočívala právě v misijní průkopnické práci.

verše 22-24

Protože byly už založeny křesťanské sbory ve všech větších městech východních provincií Římské říše (Judsko, Sýrie, Galácie, Asie, Makedonie, Achaja, Ilyrie), Pavel se rozhodl pokračovat směrem na západ (Itálie, Hispanie, Galie). Na východě jeho práce jako průkopníka už skončila. V tomto smyslu zde pro něj už nebylo místo.

verše 25-26

Předtím, než se Pavel zastaví v Římě, musí nejprve vykonat cestu do Jeruzaléma. Jednak zde chce zvěstovat evangelium nevěřícím Židům, a také s sebou ponese sbírku církvi z Achaje a Makedonie pro Jeruzalémské chudé. Tyto plány se později začaly rapidně měnit - viz. Sk 21,10-14.

ŘÍMANŮM 15,14-33

Nové vyhlídky šíření evangelia

Proč se mohli římsští křesťané navzájem duchovně usměřňovat a vést?

Co se z následujících veršů dozvídáme o Pavlově službě a plánech?

verše 15-16

verše 17-19

verše 20-21

verše 22-24

verše 25-26

Proč se křesťané v Makedonii a Achaji rozhodli uspořádat sbírku na chudé křesťany v Jeruzalémě? Co se z toho můžeme naučit?

Jednak šlo o snahu pomoci bratřím, kteří na tom byli materiálně hůř než oni - v Judsku totiž už dřív nastal veliký hlad, který po sobě zanechal následky i do pozdější doby (Sk 11,27-29) - ale šlo zde také o hlubší biblický princip, že ten, komu je slouženo Božím slovem ke spasení či růstu, se má materiálně podělit se svým učitelem (Gal 6,6). Evangelium přišlo k pohanům právě z Judska, proto jsou zavázáni Jeruzalémským pomoci.

Proč se chce Pavel zdržet také v Římě, když je jeho cílem až samotná Hispánie (Španělsko)?

Pavel ve sboru nikdy nebyl a rád by se s tamějšími křesťany lépe seznámil. Rád by jim navíc také nějak posloužil, ale netají se ani svým přáním prostě si mezi nimi trochu odpočinout, a před novým misijním vypětím fyzicky i duchovně pookřát. Pavel nebyl žádným křesťanským „robotem“, ale tak jako my, i on potřeboval chvíle odpočinku a čerpání nových sil.

Jak konkrétně mohou římsští křesťané podpořit apoštola v jeho službě?

Tím, že se za něho budou modlit. Pavel si byl vědom toho, že mnozí nevěřící Židé v Jeruzalémě jsou proti němu silně nabroušeni, protože ho považují za zrádce, který byl kdysi dobrým farizejem a pak se přidal ke křesťanské sektě, a ještě to navíc hlásá po celém světě. K tvrdému střetu skutečně došlo. Pavel byl v Jeruzalémě zatčen a vězněn v Cesareji a Římě.

Proč se křesťané v Makedonii a Achaji rozhodli uspořádat sbírku na chudé křesťany v Jeruzalémě? Co se z toho můžeme naučit?

Proč se chce Pavel zdržet také v Římě, když je jeho cílem až samotná Hispánie (Španělsko)?

Jak konkrétně mohou římsští křesťané podpořit apoštola v jeho službě?

APLIKACE

Apoštol Pavel měl zjevně konkrétní vizi ohledně šíření evangelia. Jaké konkrétní cíle v evangelizaci má vaše skupinka?

Pavel nebyl ve svých plánech nezávislý, ale opíral se o pomoc existujících křesťanských sborů. Jak může vaše skupinka spolupracovat v plnění svých misijních záměrů s ostatními skupinami či jednotlivci ve sboru?

ŘÍMANŮM 16,1-27

Závěrečné pozdravy a povzbuzení

Co dlouhý seznam Pavlových pozdravů vypovídá o jeho srdci?

Apoštol se před námi nepředstavuje jako teolog nebo učitel, ale jako osobní přítel mnohých jmenovaných. Znova a znova používá slova jako „drahý, milovaný, vzácný, vyvolený“, která svědčí o tom, že tito lidé jsou Pavlově srdci velmi blízcí. Takové je srdce opravdového Božího služebníka, který druhé nepoužívá pouze jako objekty své práce, ale byl by za ně ochoten položit i život - to je přece nejhlubší důkaz přátelství (Jan 15,13).

Apoštol Pavel bývá někdy kritizován za to, že podceňuje roli žen v církvi. Myslíte, že je tato kritika oprávněná?

Rozhodně ne. Na tehdejší dobu, která ženy silně podceňovala, je jeho učení velmi pokrokové. Nejméně třetina všech jmenovaných jsou v našem seznamu ženy - to by tehdejší židé ani pohané nikdy nenapsali. Nejenže o ženách mluví pochvalně, ale také jim prokazuje velikou úctu a zjevně se jim nikdy také nebál svěřovat mnohé důležité úkoly a služebnosti v církvi.

Vyjmenujte několik konkrétních žen zmíněných ve výčtu pozdravů a vyjádřete stručně, co o nich apoštol říká.

Foibé - diakonka z oblasti Korintského sboru, patrně doručuje tento dopis, posloužila mnohým, i samotnému Pavlovi, je hodna nejlepší péče římského sboru. Priscilla - vždycky jmenována před svým manželem. (Proč asi?) Oba pro Pavla nasadili život. Marie, Tryfaina, Tryfóza a Persida jsou chváleny za horlivou službu druhým. Rufova matka Pavlovi nahradila matku vlastní.

Verš 7. hovoří asi o Junii (ne Juniovi), která patří do širšího kruhu apoštolů.

Jakým způsobem Pavel jednotlivé věřící oslovuje? Co se z toho můžeme učit o podstatě křesťanského společenství?

Mluví o nich jako o těch, kdo jsou v Kristu, v Pánu, užívá slova jako sestry, bratři, matka, spolupracovníci, vyvolení, svatí. Společenství věřících tedy Pavel nevnímá jako náboženskou organizaci, ale spíš jako rodinu, kterou spojuje víra v jednoho Pána, a která spolupracuje na společném úkolu nesení evangelia do posledních končin světa.

Předtím než pisař Tercius odloží pero, apoštol předává ještě jedno rásné pastýřské varování. Před čím (kým)?

Apoštol varuje adresáty před judaisty, kteří se snaží odklonit křesťany od učení o Boží milosti a rádi by je znova vtáhli pod otroctví zákona. Jedná se o neznovuzrozené lidi, kteří se tváří jako křesťané a snaží se učit druhé.

ŘÍMANŮM 16,1-27

Závěrečné pozdravy a povzbuzení

Co dlouhý seznam Pavlových pozdravů vypovídá o jeho srdci?

Apoštol Pavel bývá někdy kritizován za to, že podceňuje roli žen v církvi. Myslíte, že je tato kritika oprávněná?

Vyjmenujte několik konkrétních žen zmíněných ve výčtu pozdravů a vyjádřete stručně, co o nich apoštol říká.

Jakým způsobem Pavel jednotlivé věřící oslovuje? Co se z toho můžeme učit o podstatě křesťanského společenství?

Předtím než pisař Tercius odloží pero, apoštol předává ještě jedno rásné pastýřské varování. Před čím (kým)?

Jak mají římsští křesťané k těmto lidem přistupovat?

Pavel je v této věci nekompromisní. Těmto takzvaným křesťanským učitelům je třeba se úplně vyhýbat. Znamená to patrně víc než jen nedát jim prostor ve shromáždění. Trocha kvasu prokvasí celé těsto. Ten, kdo se tváří jako bratr, ale přitom je sektář s postranními úmysly, má být ze společenství sboru vyloučen - ne kvůli rozdílnosti názoru - ta se má v lásce snášet, ale kvůli tajnému odhodlání postupně rozložit sbor (Tit 3,10-11).

*Co Pavel v závěrečném díkůvzdání připomíná adresátům ohledně:***Pána Boha**

Boží ruka není krátká. On má moc upevnit nás ve víře na základě Pavlova evangelia. To je záměr sepsání tohoto listu, a to je také důvod, proč jsme tento list studovali i my.

Evangelia

Evangelium bylo po staletí světu skryto. Zaznívalo sice už dávno dopředu skrze svědectví proroků, ale často mu nerozuměli dobře ani samotní Židé. Dnes se zjevilo v plnosti a má být zvěstováno celému světu.

Víry

Jako křesťané máme být ve víře stále upevňováni. To jde ruku v ruce s poslušností. Kdysi jsme uslyšeli evangelium a uposlechli jsme jeho výzvy. Dnes slyšíme jeho důsledky a opět se od nás čeká poslušnost víry.

*Jak mají římsští křesťané k těmto lidem přistupovat?**Co Pavel v závěrečném díkůvzdání připomíná adresátům ohledně:***Pána Boha****Evangelia****Víry****APLIKACE**

Jakým způsobem dnes aplikujeme apoštolský požadavek:
„Pozdravujte jedni druhé svatým políbením“ (verš 16a)?

Napadá vás někdo, na koho by se dnes mohlo vztahovat apoštolské varování z veršů 17-18? Proč právě tato osoba?

Co vám z celého studia listu Římanům nejvíce pomohlo v dalším duchovním růstu?

